

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

รถยนต์ที่ปราศจากน้ำมัน ย่อมไม่สามารถจะแล่นไปสู่จุดหมายปลายทาง ใค้ฉันใด การบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าปราศจากเงินรายได้แล้ว ย่อมไม่สามารถดำเนินการต่าง ๆ ใ้บรรลุเป้าหมายใค้ฉันนั้น ดังนั้นการแสวงหาเงินรายได้ที่ เหมาะสมจึงเป็นหน้าที่ สำคัญยิ่งของรัฐบาล

รัฐบาลสามารถจะหาเงินรายได้ใ้จากประชาชนซึ่งต้องพึ่งหรือใช้บริการของ รัฐบาล แหล่งที่มาของเงินรายได้ที่ สำคัญได้แก่ ภาษีอากร รายใ้จากการขายสิ่งของและ บริการ รายใ้รัฐพาณิชย์ และรายใ้คอน ๆ

แต่ละปี รัฐบาลจะต้องจัดท่างงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเป็นแผนแสดงการรับจ่าย เงินของแผ่นดินขึ้นมา เพื่อวางแนวทางใ้การรับและจ่ายเงินของประชาชนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด ในประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะดำเนิน นโยบายงบประมาณโดยใ้รายจ่ายเป็นตัวกำหนดรายใ้ แต่ในประเทศที่กำลังพัฒนายังจำ เป็นที่ใ้จะต้องอาศัยรายใ้เป็นตัวกำหนดรายจ่ายอยู่ เนื่องจากความสามารถใ้การจัดเก็บ ภาษีและหารายใ้คอน ๆ มีขอบเขตจำกัด รายใ้ส่วนใหญ่ก็มาจากภาษีทางอ้อมซึ่งไม่สามารถ จะขยายตัวใ้ตามความต้องการทันที

ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องใ้ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วใ้ให้เกิดความ มั่นคงและมั่นคงเกษมสุขใ้ในประเทศชาติ แต่รายใ้ไม่สามารถจะเพิ่มขึ้นทันตามการเพิ่มขึ้น ของรายจ่ายใ้ ในกรณีเช่นนี้ รัฐบาลสามารถจัดหาเงินจากแหล่งอื่น ๆ มาใ้จ่ายใ้ได้ คือ

จากเงินกู้และเงินคงคลัง เงินส่วนนี้เมื่อรวมกับรายได้เรียกว่ารายรับ

เพื่อให้การใช้จ่ายรายรับที่รัฐบาลมีอยู่เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับโครงการการแผนงานหรือนโยบายอื่น ๆ ที่รัฐบาลมีอยู่ รัฐบาลควรจะได้ทราบล่วงหน้าว่ารัฐจะได้รายรับมาจากแหล่งใด เป็นจำนวนเท่าใด เมื่อใด ด้วยเหตุนี้ความจำเป็นในการประมาณการรายรับจึงเกิดขึ้น

ในทางปฏิบัติสำหรับประเทศไทยปรากฏว่ามีหน่วยงานหลายหน่วยรับผิดชอบในการกำหนดประมาณการรายได้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณซึ่งมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับประมาณการรายได้ไม่ตรงกันเกิดขึ้นเสมอ โดยแต่ละหน่วยงานก็มีวิธีการของตนเอง การกำหนดประมาณการรายได้เพื่อนำไปใช้ในการทำงบประมาณแผ่นดินประจำปี จึงกลายเป็นการตอรองกันหรือประนีประนอมกันมากกว่าการประมาณโดยหลักการที่ถูกต้อง โดยพิจารณาจากความต้องการในการใช้จ่ายเงินและปัจจัยทางการเมืองอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีต ตัวอย่าง ในปีงบประมาณ 2519 ประมาณการรายได้สูงกว่ารายได้จริงเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการประมาณรายได้ของประเทศสูงเกินความเป็นจริงด้วยเหตุผลและนโยบายทางการเมือง (ประกอบกับการกำหนดประมาณการรายได้จากภาษีทางตรงอื่น เช่น ภาษีทรัพย์สินซึ่งยังมีได้มีกฎหมายให้อำนาจไว้ในปีงบประมาณ 2520 ก็ตั้งประมาณการรายได้ที่ภาษีทรัพย์สิน ภาษีคอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ภาษีมรดกเป็นจำนวนมาก แต่ในปัจจุบันยังมีได้มีการเก็บภาษีเหล่านั้นเลย) ความผิดพลาดในทางประมาณการรายได้ดังกล่าวจะกระทบกระเทือนต่อการวางแผนการใช้จ่ายและนโยบายอื่น ๆ ของรัฐบาลได้

เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเป็นการสมควรและจำเป็นที่จะต้องหาวิธีการประมาณการรายได้ที่เหมาะสม โดยอาศัยข้อมูลในอดีตประกอบกับใช้หลักเกณฑ์และวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสถิติตามความเหมาะสมของภาษีแต่ละประเภท ส่วนปัจจัย

ทางการเมืองหรือนโยบาย ควรจะพิจารณาภายหลังการพิจารณาตามวิธีการดังกล่าว ซึ่ง จะช่วยให้การประมาณการรายได้มีประสิทธิภาพและถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในเรื่องนี้ ผู้เขียนมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงวิธีการหรือเทคนิคในการ ประมาณการรายได้ประเภทภาษีอากรของรัฐบาลไทยที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยใน ปัจจุบันและอนาคต เพื่อนำไปใช้ทางประมาณแผ่นดินประจำปีให้มีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินนโยบายทางการคลัง ซึ่งได้แก่ การวางแผนการใช้จ่าย การบริหารหนี้สาธารณะ การปรับปรุงโครงสร้างรายได้ของรัฐบาล และนโยบายด้านอื่น ๆ ของรัฐบาล

ส่วนขอบเขตของการศึกษาจะครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับรายได้ของรัฐบาลโดยทั่วไป
2. การศึกษาถึงวิธีการประมาณการรายได้ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป
3. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของรัฐบาล เพื่อประมาณการ รายได้ของรัฐบาล โดยนำวิธีการและหลักเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสถิติ มาใช้

4. เสนอแนะวิธีการประมาณการรายได้ของรัฐบาลที่เหมาะสมและเป็นไป ได้ในทางปฏิบัติสำหรับประเทศไทย

สมมุติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการประมาณการรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาลนี้ ผู้เขียนตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การประมาณการรายได้ของรัฐบาลสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น 1. การหาค่าเฉลี่ย 2. การหาแนวโน้ม 3. การใช้แบบจำลองเศรษฐมิติ โดย การสร้างสมการความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์

ภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่การที่จะใช้วิธีใดสำหรับการประมาณการรายได้ภาษีใดขึ้นอยู่กับลักษณะรายละเอียดของรายได้แต่ละประเภท

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาคามวัตถุประสงค์ข้างต้น จะทำให้ทราบถึงวิธีการประมาณการรายได้จากภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพและใกล้เคียงกับความเป็นจริง

ในปัจจุบันแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณแผ่นดินเปลี่ยนแปลงไปหลาย ๆ ฝ่าย เริ่มให้ความสนใจด้านประมาณการรายได้ในฐานะเป็นตัวกำหนดงบประมาณรายจ่ายมากขึ้น อาจจะเป็นเพราะรัฐบาลมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น ในปีงบประมาณ 2521 ซึ่งจะเริ่มต้นในวันที่ 1 ตุลาคม 2520 รัฐบาลคาดว่าจะต้องใช้จ่ายเป็นจำนวนเงินประมาณ 81,000.000 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่างบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณ 2520 เป็นจำนวนถึง 12,210.000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 17.7 เนื่องจากสาเหตุสำคัญพอจะสรุปได้ คือ

1. การที่กลุ่มประเทศผู้ค้าน้ำมัน (โอเปค) ขึ้นราคาน้ำมันดิบ เป็นผลทำให้ประเทศไทยต้องใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การขึ้นราคาน้ำมันดิบนี้ มีผลต่อเนื่องทำให้ราคาสินค้าในประเทศอื่น ๆ ไหวตัวสูงขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นจำนวนมาก
2. สถานการณ์ทางด้านความมั่นคงของประเทศทั้งภายในและภายนอก ไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ รัฐบาลจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากเพื่อพัฒนากองทัพไทยให้มีสมรรถภาพทั้งด้านกำลังและอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อป้องกันประเทศให้พ้นจากการรุกรานจากภายนอกประเทศ ในขณะที่เดียวกันภายในประเทศก็ต้องการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้าย ซึ่งทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ
3. การพัฒนาประเทศเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้นเป็นเป้าหมายหลักของรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลจะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากเพื่อกำเนินการพัฒนาให้เป็นไปได้

ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เช่น โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม โครงการช่วยเหลือชาวนาชาวนาไร่ โครงการขยายการศึกษาในชนบท ฯลฯ

4. ภาวะการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ประเทศ ทำให้ผู้ลงทุนจากต่างชาติเกิดความลังเลใจในการที่จะมาลงทุน การลงทุนไม่ขยายตัวตามต้องการ ดังนั้นรัฐบาลจะต้องใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศมากขึ้น และในขณะเดียวกันอาจจะต้องยอมเสียรายได้บางส่วน เช่น การยกเว้นภาษีบางประเภท เพื่อเหตุผลเดียวกัน

5. เมื่อราคาสินค้าต่าง ๆ ในตลาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจะต้องจัดหางบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อใช้จ่ายในการเพิ่มเงินเดือนหรือให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่ข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งจะช่วยทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามอัตราพอสมควร

เหตุผลดังที่ได้กล่าวมานี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รายจ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วผิดปกติ เมื่อมีการจ่ายมาก รัฐบาลก็จำเป็นต้องหารรายได้เป็นเพิ่มขึ้น ความสำคัญและความยากลำบากของการหารายได้ของรัฐบาลจึงเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่การเพิ่มขึ้นของรายได้มีขอบเขตค่อนข้างจำกัด รัฐเริ่มประสบกับความลำบากในการหารายได้มาใช้จ่ายมากขึ้น การเพิ่มภาษีบางประเภทเพื่อให้รายได้มากขึ้น อาจจะทำให้ผลในทางตรงข้าม เพราะการเพิ่มภาษีเพื่อขึ้นไปถึงจุด ๆ หนึ่ง ผู้บริโภคหรือผู้เสียภาษีอาจจะต่อต้านการเพิ่มภาษีนั่นโดยการหลบเลี่ยงหรือไม่ยอมเสียภาษีเลย ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้ที่ควรจะสูงขึ้น กลับลดลงไปก็ได้ ทำให้รัฐไม่มีเงินมาใช้จ่ายตามต้องการ

ฉะนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการประมาณการรายได้ของรัฐบาลเพื่อประโยชน์สำคัญ คือ การวางแผนการใช้จ่ายของรัฐบาล ถ้ารัฐบาลทราบรายได้ล่วงหน้า จะมีรายได้น้อยเพียงใด จะได้ตัดสินใจได้ว่าควรจะใช้จ่ายเงินไปในทางใดมากน้อย

เพียงใด จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศมากที่สุด

นอกจากประโยชน์ดังกล่าวแล้ว การประมาณการรายได้ของรัฐบาลยังก่อให้เกิดประโยชน์อื่นอีกหลายประการ คือ

1. รัฐบาลจะไต่ถามล่วงหน้าว่าสามารถหารายได้มาใช้จ่ายเพื่อดำเนินการโครงการต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด เพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอจะไต่หาทางแก้ไขต่อไป เช่น

ก. หาทางกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ข. หาทางปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีที่มีอยู่เดิมให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ค. หาทางเพิ่มอัตราภาษีที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ๆ หรือขยายฐานภาษีให้กว้างขวางออกไป โดยจัดเก็บภาษีใหม่ ๆ มากประเภทขึ้น

2. รัฐบาลจะไต่ถามแนวทางของรายได้จากภาษีอากรประเภทต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงอย่างใดบ้าง เพื่อให้การบริหารการจัดเก็บเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น รายได้จากภาษีอากรของรัฐบาลไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 เป็นภาษีทางอ้อม ซึ่งมีใช้เป็นลักษณะโครงสร้างภาษีอากรที่ดี ควรจะหาทางแก้ไขข้อบกพร่องนี้โดยการจัดเก็บภาษีทางตรงให้มากขึ้น อาจจะต้องมีการปรับปรุงเกี่ยวกับกฎหมายหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. รัฐบาลจะไต่ถามถึงอัตราส่วนของรายได้ประชาชาติที่ต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล โดยปกติเมื่อประเทศมีการพัฒนาขึ้น รัฐบาลจะเก็บภาษีได้ในอัตราส่วนที่สูงขึ้น ถ้าหากอัตราส่วนดังกล่าวไม่เป็นไปตามแนวโน้มดังกล่าว รัฐบาลจะไต่หาทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารการจัดเก็บหรือแก้ไขโครงสร้างภาษีให้เหมาะสมต่อไป

4. รัฐบาลสามารถใช้ประมาณการรายได้เป็นเครื่องมือในการวางนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม เช่นการวางนโยบายการใช้จ่ายของรัฐบาล นโยบายการกอบกู้สาธารณะ ชาติ เมื่อรัฐบาลสามารถกำหนดประมาณการรายได้ได้แน่นอน ก็สามารถจะวางนโยบายอื่น ๆ ได้แน่นอนและถูกต้องเช่นเดียวกัน ทำให้การวางแผนหรือการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลเป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และประเทศชาติมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การประมาณการรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาลนี้ ผู้เขียนได้ใช้การศึกษา 3 วิธี คือ

1. การวิจัยเอกสาร (Document or Libraxy Research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารของทางราชการ (Official Record) และเอกสารส่วนบุคคล (Personal Record) ตลอดจนตัวบทกฎหมาย เอกสารและหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

2. ศึกษาโดยการปฏิบัติการณ์จริงในด้านการประมาณการรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาล ทั้งรายได้เฉพาะแต่ละประเภทและรายได้ส่วนรวมทั้งหมด

3. การสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับวิธีการประมาณการและความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการประมาณการรายได้ของรัฐบาล

ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

การศึกษาในเรื่องนี้ประสบกับปัญหาหลายประการ คือ

1. ปัญหาคำนข้อมูล

1.1 เนื่องจากข้อมูลโดยทั่วไปมักจะใช้ระยะเวลาเป็นปีปฏิทิน คือเริ่มแต่ 1 มกราคมของปีหนึ่ง จนถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีนั้น แต่ในการประมาณการ

รายได้หรือการจัดทำงบประมาณแผ่นดินโดยทั่วไปซึ่งงบประมาณ คือ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง จนถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล บางครั้งจำเป็นต้องอนุมูลว่าข้อมูลที่เป็นปีปฏิทินใช้ได้ หรือเป็นคู่เกี่ยวกับข้อมูลในปี งบประมาณโดยถือว่ามีช่วงเวลาเท่ากันคือ 12 เดือน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ประชาชาติ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ประชากร ฯลฯ เป็นต้น

1.2 การรวบรวมข้อมูลแต่ละหน่วยงานแบ่งแยกรายละเอียดแตกต่างกันตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน ทั้ง ๆ ที่เป็นรายได้จากแหล่งเดียวกัน ดังนั้น บางครั้งจำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลขึ้นใหม่ ทำให้เสียเวลามาก สำหรับการศึกษา ในขั้นถือเอาการแบ่งรายละเอียดยของข้อมูลต่าง ๆ ของสำนักงานงบประมาณเป็นหลัก เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ประมาณการรายได้ต่อไป

1.3 ข้อมูลที่มีอยู่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากการประมาณการรายได้ ต้องกระทำกันล่วงหน้าเป็นเวลานาน กว่าจะถึงเวลาเริ่มต้นของงบประมาณการก็จำเป็นต้อง มีการปรับปรุงข้อมูลหลายครั้งเพราะในการประมาณการระยะนั้นบางครั้งจะต้อง มีการคาดคะเน

1.4 ขาดแคลนข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในการกำหนดรายได้ ทำให้ไม่สามารถนำปัจจัยเหล่านั้นมาใช้ในการประมาณรายได้ทั้ง ๆ ที่ปัจจัยดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญมาก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับรถยนต์ ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการใช้น้ำมัน หรือภาชนะน้ำมัน เป็นต้น

2. ปัญหาในการประมาณการรายได้

2.1 รายได้ของรัฐบาลมีหลายประเภทด้วยกัน และในการประมาณ การรายได้ก็สามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน ซึ่งวิธีหนึ่งอาจจะเหมาะสมสำหรับทำประมาณ การภาษีประเภทหนึ่ง แต่ไม่เหมาะสมสำหรับภาษีอีกประเภทหนึ่ง ดังนั้น จึงไม่สามารถ กำหนดได้แน่นอนว่าวิธีใดจึงจะเหมาะสมสำหรับภาษีหรือรายได้ทุกประเภท จึงจำเป็น

จะต้องพิจารณาแต่ละประเภทไป

2.2 ในการประมาณการยังควรใช้วิธีการประมาณการแบบง่าย ๆ อยู่ เช่น การค่าเฉลี่ย หาแนวโน้ม ใช้แบบจำลองสมการเดียว ผลของการประมาณการดูเหมือนจะเป็นเพียงแนวทางที่ควรจะเป็นไปเท่านั้น ไม่สามารถกำหนดประมาณการที่แน่นอนได้ของอาศัยประสบการณ์ของผู้ทำประมาณการอยู่ค่อนข้างมาก

2.3 การใช้แบบจำลองหลายสมการ (Simultaneous Equations) เหมาะสำหรับการประมาณการรายได้ทั้งหมดมากกว่าการประมาณการรายได้อย่อย การที่จะใช้แบบจำลองหลายสมการในการประมาณการรายได้อย่อย ในขณะนี้ไม่สามารถจะทำได้ เพราะมีปัญหาในด้านการกำหนดความสัมพันธ์ เพราะยังไม่สามารถจะแสดงภาวะการณที่เกิดขึ้นให้อยู่ในรูปของสมการได้ เพราะมีข้อขัดแย้งในทางปฏิบัติและขาดแคลนข้อมูลที่จะใช้ในสมการดังกล่าว

การเสนอเรื่อง

ผลการศึกษา จะเสนอเรื่องโดยแบ่งออกเป็นบท ๆ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นข้อความทั่ว ๆ ไป โดยมุ่งที่จะชี้ให้เห็นแนวความคิดของผู้เขียนที่ได้พิจารณาหยิบยก เรื่องวิธีการประมาณการรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาลไทยขึ้นมาศึกษากันว่า ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา วิธีดำเนินการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา ตลอดจนการเสนอเรื่อง

บทที่ 2 กล่าวถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรายได้ของรัฐบาล โดยพิจารณาถึงลักษณะทั่วไปของรายได้ของรัฐบาล วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี ลักษณะของระบบภาษีอากรที่ดี การจำแนกประเภทภาษีอากร อัตราภาษี หลักในการจัดเก็บภาษีอากร ความเป็นมาของรายได้ของรัฐบาลไทย รายได้ของรัฐบาลไทยในปัจจุบันหน่วยงานสำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร สถานการณ์เกี่ยวกับรายรับของรัฐบาลไทย

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีการประมาณการโดยทั่วไป หลักการในการประมาณการทางธุรกิจหรือเศรษฐกิจอื่นอาจจะนำมาใช้ในการประมาณการรายได้ได้ เช่น การประมาณการโดยใช้แนวโน้ม การประมาณการโดยใช้ดัชนีการประมาณการโดยการสำรวจความเห็น การประมาณการโดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจ

บทที่ 4 กล่าวถึงวิธีการประมาณการรายได้ของรัฐบาลในประเทศไทย กระบวนการในการจัดทำประมาณการรายได้ของรัฐบาล

วิธีการประมาณการรายได้ที่ใช้ในปัจจุบัน วิธีการประมาณการรายได้ที่เหมาะสม ตัวอย่างวิธีการประมาณการรายได้ของรัฐบาลโดยส่วนรวม ตัวอย่างวิธีการประมาณการรายได้แต่ละประเภทภาษี

บทที่ 5 เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ กล่าวถึงความบกพร่องในการประมาณการรายได้ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความบกพร่องในการประมาณการรายได้ ผลเสียที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องในการประมาณการรายได้ของรัฐบาล และเสนอข้อคิดเห็นบางประการที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ และเป็นแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการประมาณการรายได้จากภาษีอากรของรัฐบาล เพื่อให้สามารถประมาณการรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และจะสามารถใช้ระบบภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างเศรษฐกิจและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ดียิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย